

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Workshop om forskningssamarbeid

Fylkeskommunens rolle som regional utvikler og utfordringer med arbeidet- psykisk helse ?

NTNU Samfunnsforskning, Sintef, NTNU, Nord universitet og KS Trøndelag har inngått en strategisk samarbeidsavtale for å styrke forskningssamarbeid innen kommunalt psykisk helsearbeid.

6. oktober 2022

*John Tore Vik,
Seniorrådgiver
Seksjon folkehelse, idrett, frivillighet
Avdeling Kultur og folkehelse
Trøndelag Fylkeskommune*

Fylkeskommune og samfunnsutviklerollen

- **Langsiktig arbeid hvor mange aktører skal engasjeres, mobiliseres og samordnes**
- **Veiledning**

- **Regional planlegging – omforent og retningsgivende redskap.....**

Trøndelag fylkeskommune

Forskning og innovasjon

- **Verdiskapingsstrategien** for Trøndelag 2022-2025
  - **Forskning, utvikling og innovasjon** et gjennomgående verktøy
  - **Offentlig sektor** et eget satsingsområde:
    - Mål om å øke utviklings- og forskningskapasitet i kommunene
- Eget **partnerskap for forskning og innovasjon** i offentlig sektor i Trøndelag
  - KS, Statsforvalteren, Forskningsrådet og TRFK
  - Samarbeider om å mobilisere til økt bruk av FoUI i kommunene
  - Nettverk av FoUI-kontakter, samlinger og arenaer

Fylkeskommunens rolle i folkehelsearbeidet.

Folkehelseloven § 1 Formål:

Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

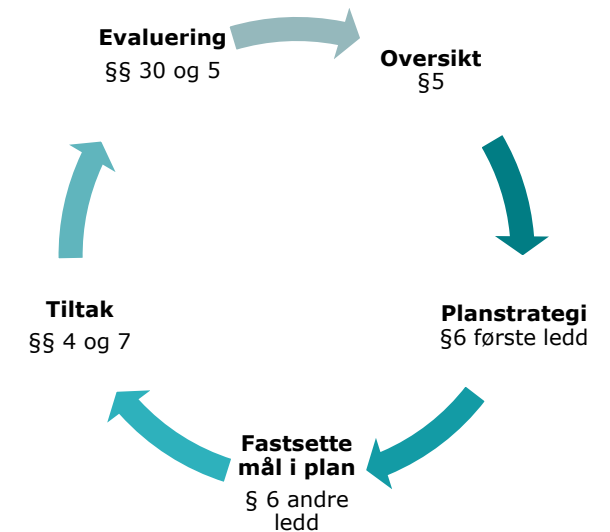
Folkehelseloven

§ 1:

- Bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller

Skal sikre

- bedre prioritering av folkehelsearbeidet
- mer systematisk og langsiktig arbeid
- bedre samordning

Kommunens krav etter loven er bygget opp som en styringssirkel, tilpasset plan- og bygningsloven

Folkehelseperspektivet

Helse og omsorgssektoren er viktig og får stor oppmerksomhet.

I tillegg må vi utvikle strategier/planer og tiltak som trekker inn alle sektorer, åpner for medvirkning og har et universelt og helsefremmende perspektiv.

Tiltak for risikogrupper eller helsefremmende og forebyggende tiltak rettet mot hele befolkningen?

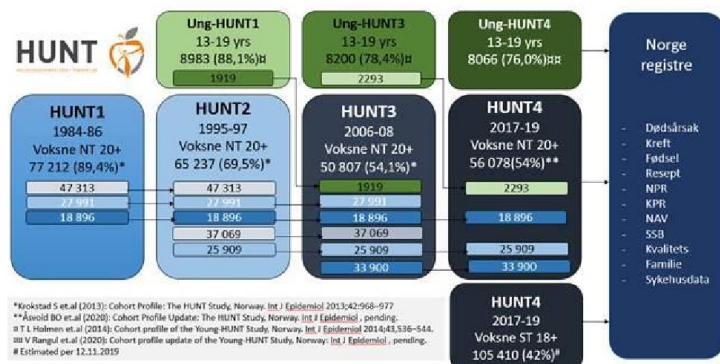
God oversikt – en forutsetning for godt folkehelsearbeid

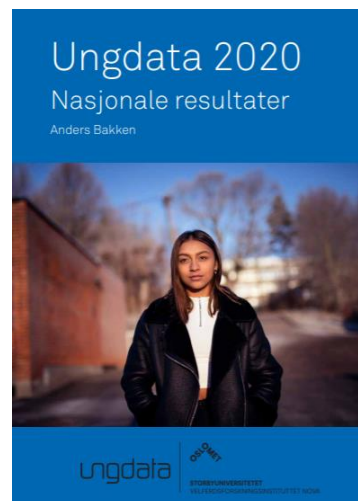
- a) befolknings sammensetning
- b) oppvekst- og levekårsforhold
- c) fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
- d) skader og ulykker
- e) helserelatert atferd
- f) helsetilstand

God oversikt – en forutsetning for god folkehelse
En veileder til arbeidet med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer

Figur 1. Oversikt over HUNT-materialet.

Oversikt over folkehelsa

Folkehelse- og oppvekstprofiler for Trøndelag >

Oversikt over folkehelsa er en viktig del av folkehelsearbeidet. Les mer om Folkehelseprofiler og oppvekstprofiler for Trøndelag her.

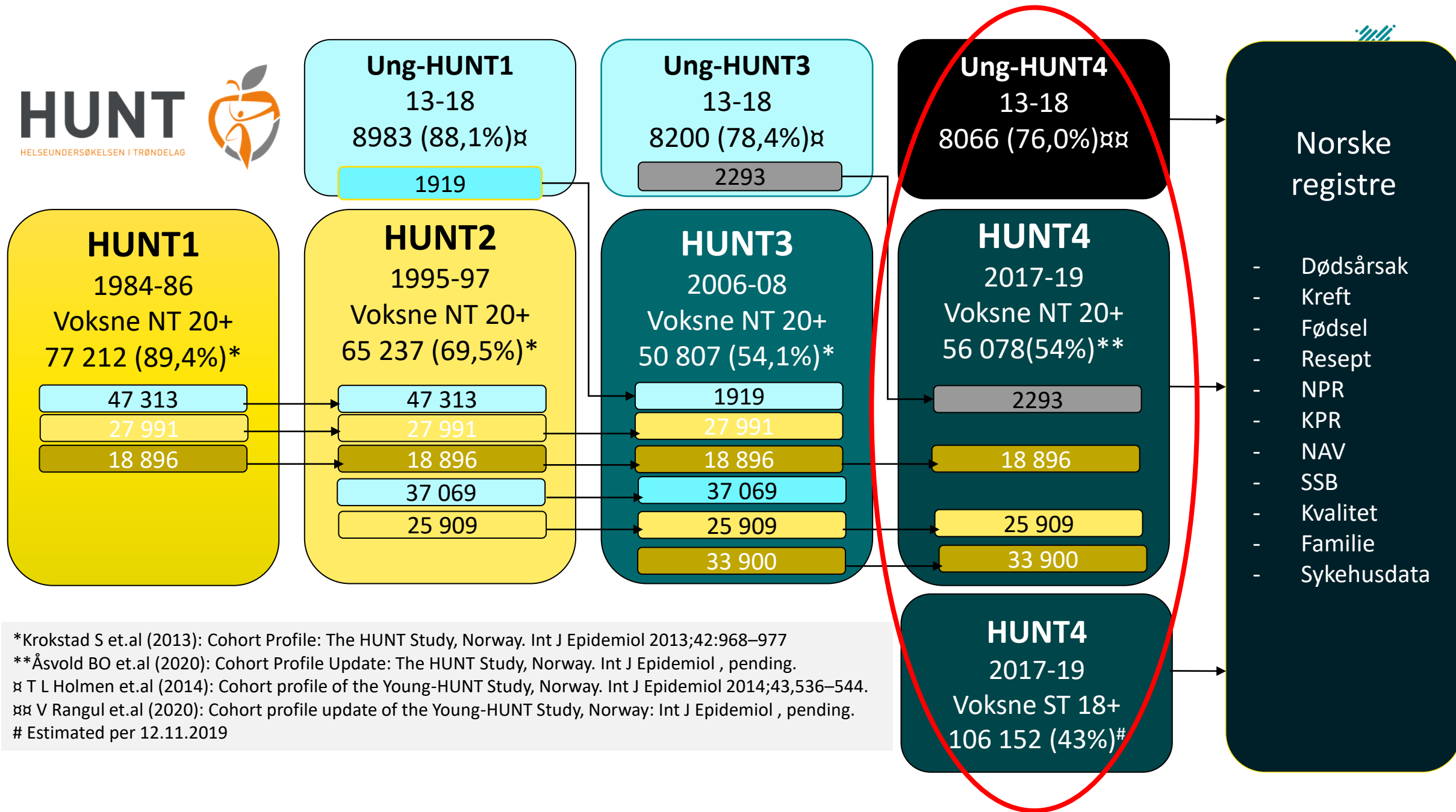
Helseundersøkelsen i Trøndelag (HUNT) >

Oversikt over de første delrapportene fra Helseundersøkelsen i Trøndelag (HUNT).

Folkehelseindikatorer for Trøndelag >

Her kan du finne informasjon og grafisk framstilt data for den enkelte kommune og for Trøndelag fylke.

<https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/folkehelse-idrett-frivillighet/folkehelse/>

*Krokstad S et.al (2013): Cohort Profile: The HUNT Study, Norway. Int J Epidemiol 2013;42:968–977

**Åsvold BO et.al (2020): Cohort Profile Update: The HUNT Study, Norway. Int J Epidemiol , pending.

¤ T L Holmen et.al (2014): Cohort profile of the Young-HUNT Study, Norway. Int J Epidemiol 2014;43:536–544.

¤¤ V Rangel et.al (2020): Cohort profile update of the Young-HUNT Study, Norway: Int J Epidemiol , pending.

Estimated per 12.11.2019

Befolkning

Utdanning og kompetanse

Arbeids- og næringsliv

Klima og energi

Samferdsel

Kultur

Folkehelse

Kommunal styring og arealforvaltning

Bærekraft

Faktafredag

Statistikk og fakta om Trøndelag

Befolkning

Utdanning
og
kompetanse

Arbeid og
næringsliv

Klima og
energi

Samferdsel

Kultur

Folkehelse

Kommunal
styring og
arealforvaltning

Bærekraft

<https://trondelagital.no/folkehelse>

HUNT4-rapporter

Helse, kroniske sykdommer og livskvalitet i Nord-Trøndelag 2019
Helsestatistikk-rapport nummer 7 fra HUNT4

Helse og livskvalitet i Trøndelag 2020
Helsestatistikk-rapport nummer 6 fra HUNT4

Levevaner i Trøndelag 2020
Helsestatistikk-rapport nummer 5 fra HUNT4

Samfunnsdeltakelse i Trøndelag 2020
Helsestatistikk-rapport nummer 4 fra HUNT4

Nærmiljø i Trøndelag 2020
Helsestatistikk-rapport nummer 3 fra HUNT4

Psykisk helse i Trøndelag 2021
Helsestatistikk-rapport nummer 2 fra HUNT4

Sosiale relasjoner i Trøndelag 2021
Helsestatistikk-rapport nummer 1 fra HUNT4

Flersykelighet og egenrapporterte sykdommer i Trøndelag 2019
Helsestatistikk-rapport nummer 8 fra HUNT4

Multimorbidity and self-reported diseases in Trøndelag County 2019
Health statistics report no. 8, the HUNT4 Survey

Bente Christine Gravaas, Sveinung Eiksund, Jon Olav Sliper, Signe Opdahl, Kyrre Kvistad, Pål Fossland Moa, Vegar Rangul, Steinar Krokstad, Dina von Heimburg, Erik R. Sund

2019 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

2020 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

2020 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

2020 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

2020 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

2021 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

2021 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

2021 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

2021 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

2021 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

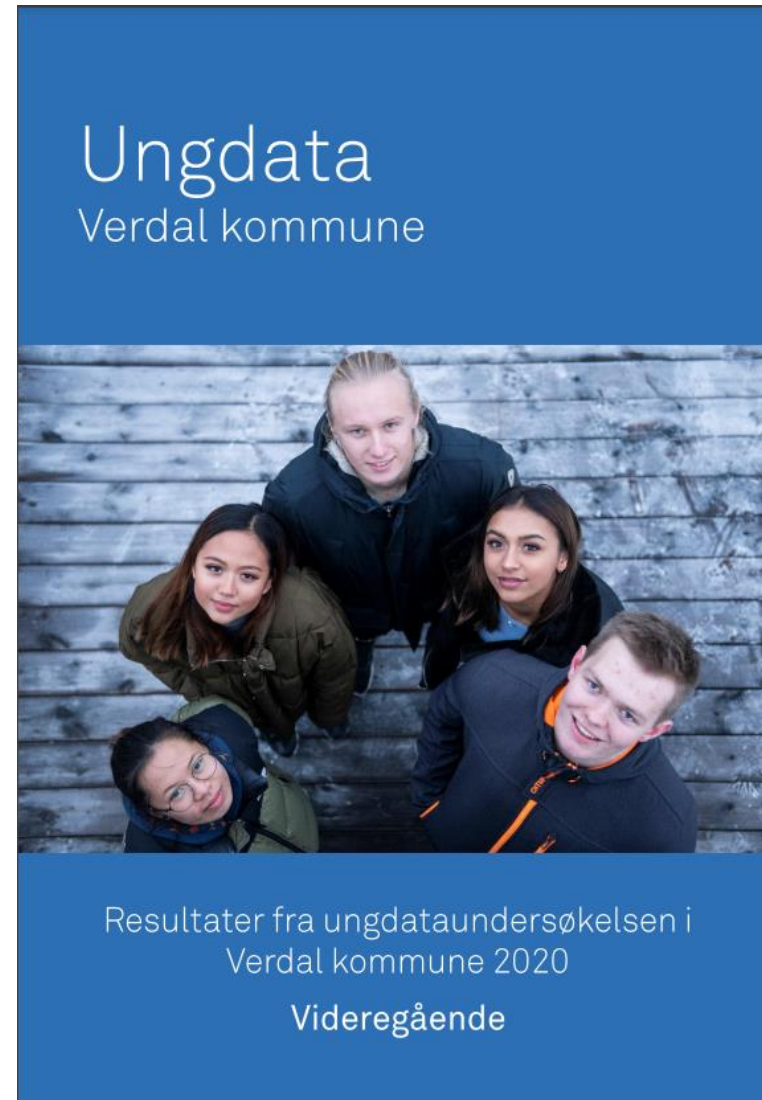
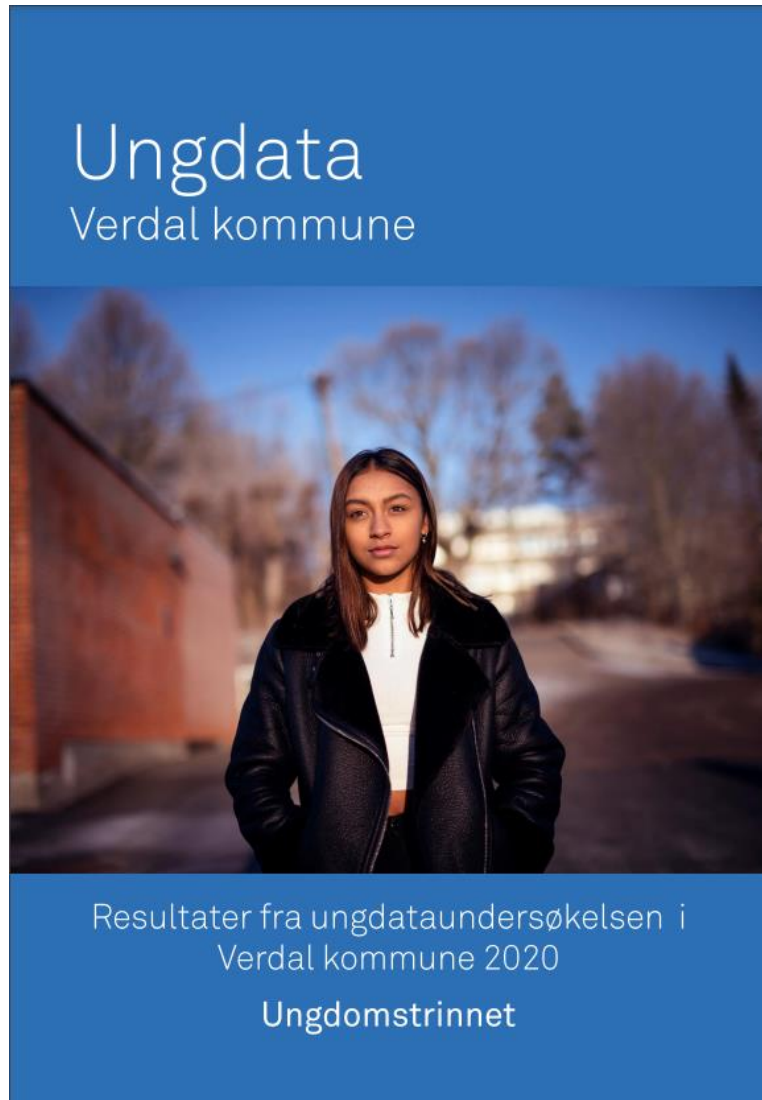
2021 HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

HUNT HELSEUNDERØKSELSEN I TRØNDELAG

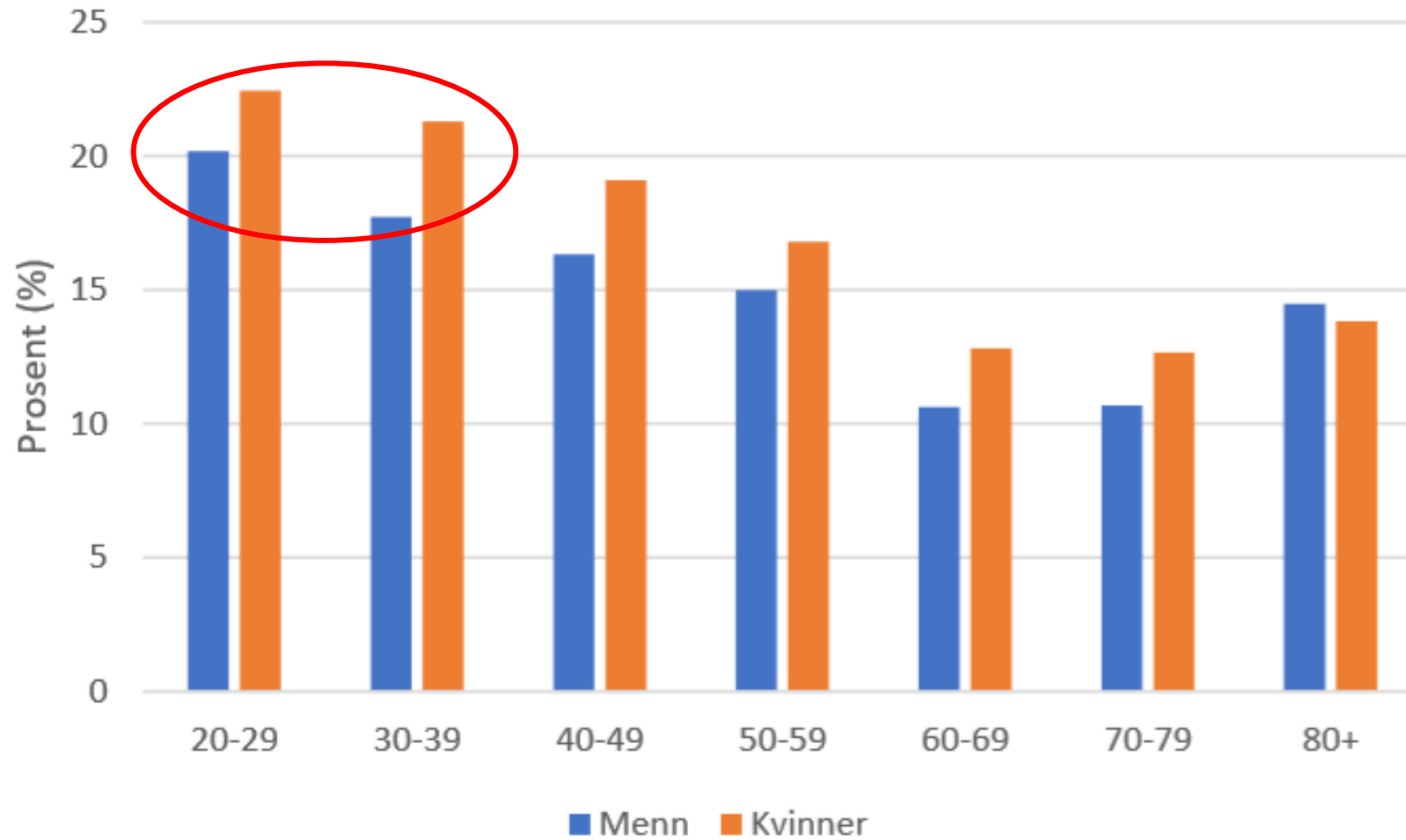
NTNU Kunnskap for en bedre verden

Ungdata-rapporter

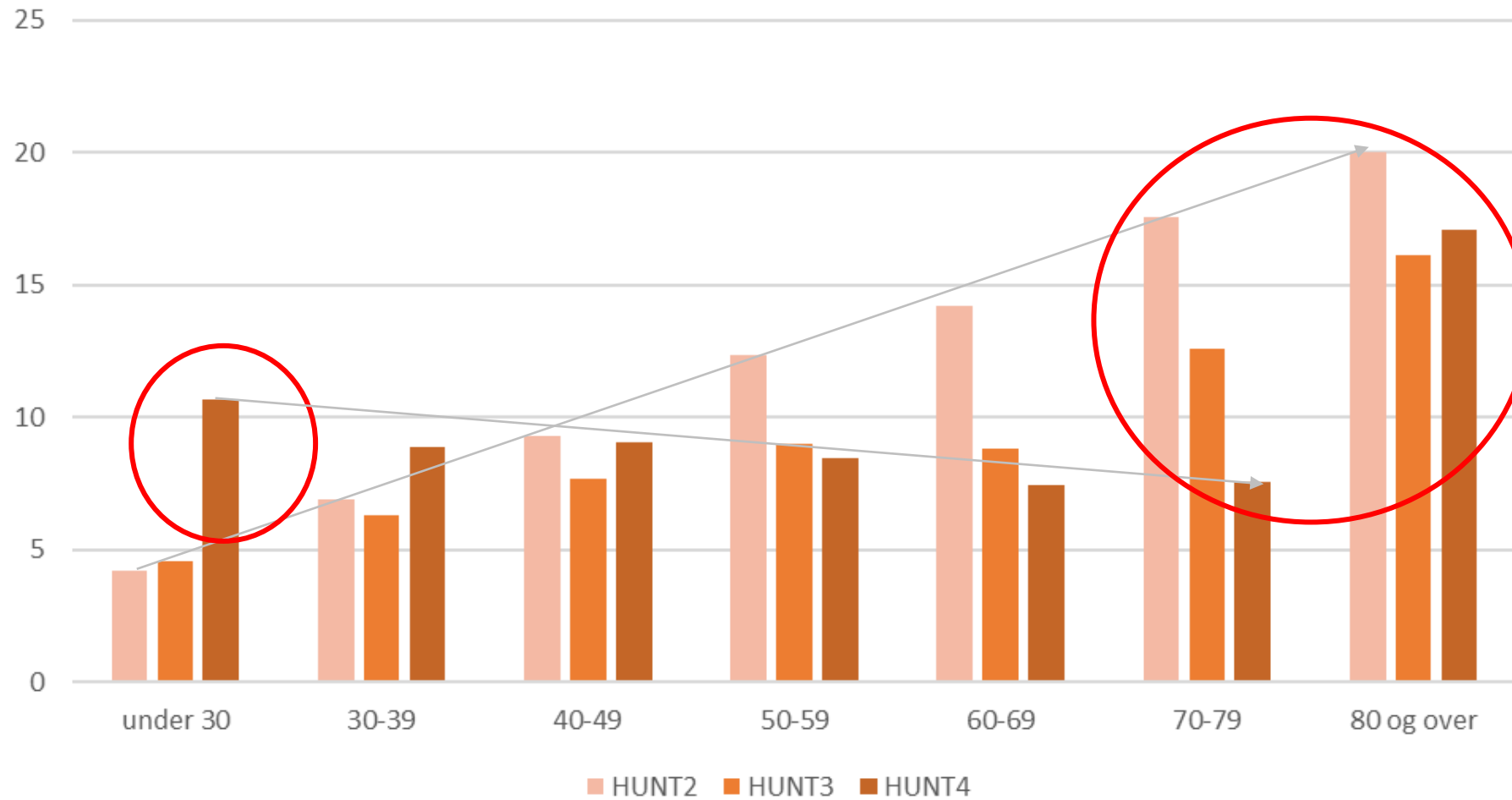
Andel som oppgir dårlig livskvalitet (%) etter alder og kjønn i HUNT4

Depresjonssymptomer, kvinner

HADS-D (≥ 8), kvinner

Hovedutfordringene i 2022

- Urettferdige sosiale forskjeller
  - Lav vs høy sosial posisjon
  - Innenfor vs utenfor
  - Kvinner vs menn
  - Unge vs eldre
  - Urban vs Rural
- Dårligere psykisk helse hos unge

Erfaringer og utfordringer.

- Innovasjonsprosjekter skal ta utgangspunkt i behov og utfordringer.
- Forankre forskningsprosjekt i kommunens planer og strategier
- Krever samhandling på mange nivå.
  - Internt
  - Gjennomføres i et faktisk samarbeid mellom den offentlige aktøren (prosjekteieren), FoU- miljøer og andre relevante partnere .
- Kontekst og kompleksitet
  - Kommunens arbeid med psykisk helse er komplekst.
  - Se de ulike satsingene i sammenheng

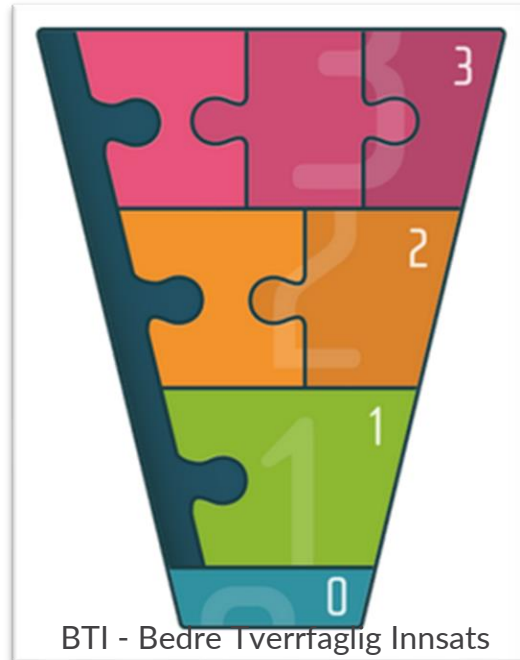
Kjennetegn på «store innsatser» i Trøndelag

PROGRAM FOR
FOLKEHELSEARBEID I
KOMMUNENE 2017-2027

En satsing for å fremme barn og unges
psykiske helse og livskvalitet

Helsedirektoratet
Folkehelseinstituttet

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
KS

ABSOLUTT

Rammeverk for regionale
program

Utviklingsprogrammet ABSOLUTT skal bidra til at folkevalgte, administrasjon og ulike aktører i lokalsamfunnet sammen utvikler kunnskap om handlingsrom, roller og ansvar for barn og unges utdanning og oppvekst.

Fylkesmannen i Trøndelag
Trøndelagen fylkeslinje

0-24 samarbeidet Trøndelag

Fyrtårnsatsingen
0-24-piloten

Formål
Utsatte barn og unge mellom 0 og 24 år og deres familier skal få et bedre koordinert og mer helhetlig tjenestetilbud

Fellesløft Trøndelag –
Ungt utenforskap

målsetting å redusere
og forebygge ungt
utenforskap i fylket.

- ❖ Involverer mange aktører i kommunen. Politisk og administrativ forankring
- ❖ Har både faglige men også organisatoriske utfordringer som skal løses
- ❖ Samhandle bedre, tverretatlig, systematisk og kunnskapsbasert.
- ❖ Implementering

FoUI-virkemidler fra Trøndelag fylkeskommune

DistriktForsk kommune

- Lavterskeltilbud for kommuner i distriktene med lite direkte erfaring fra bruk av forskningsvirkemidler
- Verktøykasse med flere virkemidler
  - Støtte til forprosjekt (inntil 200') - løpende utlysning!
  - Gratis kompetansemegling
  - Oppgavestøtte for studenter

Mer info se www.trondelagfylke.no/distriktforsk

Regionalt forskningsfond Trøndelag

- Etablert 1. jan. 2020
- Formål: Mobilisere til økt FoU-innsats og styrke forskning for innovasjon og utvikling i Trøndelag
- Eies av Trøndelag fylkeskommune
- Eget styre (næringsliv, kommuner, forskning, Sametinget, TRFK)
- Eget sekretariat (i TRFK)

REGIONALE
FORSKNINGSFOND
TRØNDELAG

Regionalt forskningsfond Trøndelag

Målgruppe for ordningen: Bedrifter (SMB) og kommuner i Trøndelag

Utlysninger:

- Kvalifiseringsstøtte (inntil 500 000) – lyses ut 2 ganger i året
- Kvalifiseringsstøtte for samisk forskning (Inntil 700 000)
- Regionalt innovasjonsprosjekt (inntil 1,5 mill) – lyses ut 1 gang i året (hvis midler)

Nettside og nyhetsbrev

<https://www.regionaleforskningsfond.no/trondelag/>

Noen prosjekteksempel:

Bruk av VR i behandling av alvorlig psykisk lidelse, sosialt utenforskap og alvorlig funksjonstap

- Bedriftsledet hovedprosjekt fra RFF Trøndelag i samarbeid m/ kommunen
- *Prosjekteier:* Coperiosenteret AS.
- Samarbeidspartnere: Sintef Digital, Trondheim Kommune, enhet psykisk helse og Helse Midt.

Prosjektets hovedmål:

- Utvikle effektive VR-scenarier som bidrar til økt funksjonsnivå i målgruppen.

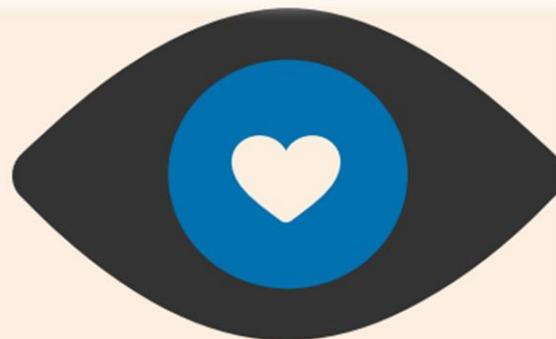

Prosjekteksempel:

Digital tilsyn

Fra planlagt tilsyn til hjelp
når du trenger det

- Samarbeidsprosjekt mellom Trondheim kommune og Sintef
- Kvalifiseringsstøtte fra RFF Trøndelag

Hovedformålet med dette prosjektet var å etablere et kunnskapsgrunnlag for utvikling av helhetlige og individtilpassede tjenester ved hjelp av digitalt tilsyn.

- Det skulle bidra til kvalitetsbærende tjenester for beboere iBoA ved økt livskvalitet, mestring og trygghet.

*Ask what`s strong, not what`s wrong, then use the strong
to repair what`s wrong*

Husk medvirkning
Spør de det gjelder

Hodebra er ABC for livskvalitet og god psykisk helse for alle.

Kom i gang

Gjør noe aktivt ACT

Hvis du holder deg aktiv, vil du føle deg mer glad - oftere. Du kan være aktivt på mange måter og nivåer - både fysisk, sosialt, mentalt og spirituelt. Det kan være trening eller finne ro og nærvær. Å være i aktivitet er Hodebra!

Gjør noe sammen BELONG

Når du er med i sosiale aktiviteter og bygger gode relasjoner til andre, gir dette en følelse av å høre til og ha verdi. Å være en del av fellesskapet gir deg støtte i hverdagen. Å engasjere seg er Hodebra!

Gjør noe meningsfylt COMMIT

Å jobbe for en god sak, eller realisere et mål du har, gir noe å brenne for og være stolt av, f.eks. som å være frivillig. Det å hjelpe andre gir mening, glede og takknemlighet både for deg selv og andre. Å gjøre noe meningsfylt er Hodebra!

Øke befolkningens helsekompetanse om psykisk helse

Tilrettelegge for at flest mulig «gjennomfører»/ tar del i ABC.

Bedre psykisk helse

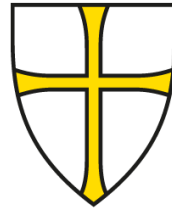
“Godfot-teorien” bygger på prinsipper som gjelder alle organisasjoner

- Man er god eller dårlig sammen med noen. Det å være dyktig er ingen soloprestasjon (relasjonelle ferdigheter og rolleforståelse blir sentralt)
- Man skal først og fremst få lov til å bli bedre på det man er god til - plussegenskaper må få bli til plussferdigheter
- Sett flest mulig av dine medspillere i situasjoner de behersker best mulig, da blir resultatet best mulig

Eggen 1999

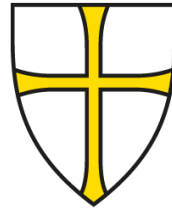

**Trøndelag
fylkeskommune**

Trööndelagen fylhkentjielte

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke

**Trøndelag
fylkeskommune**

Trööndelagen fylhkentjielte

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke